

Magisterská teoretická práce

RADIOFONICKÉ SKLADBY PAVLA NOVOTNÉHO

K otázkám autenticity

Bc. et BcA. Vendula Guhová

Posudek vedoucího práce

Příloha k protokolu o státní magisterské zkoušce.

Pokud bychom vzali do důsledku v potaz název *Akademie múzických umění* doslova, mohli bychom očekávat, že studenti, směřující k aprobaci na této škole projevují múzické nadání a prokazují schopnosti, které během několika let studia v tomto oboru získali.

Vendula Guhová se v Centru audiovizuálních studií pilně seznamovala a prozkoumávala různé žánry, techniky a média: audiovizuální instalaci, zvukovou instalaci, terénní nahrávky, video, autorskou knihu, performanci, sociální skulpturu. Navíc se průběžně věnovala tvorbě se svojí hudební skupinou. Tak index múzičnosti nejspíš splňuje. Logicky si za téma teoretické práce zvolila inspirativní osobnost básníka, performerera, hudebníka a germanisty Pavla Novotného. Možná i proto, že jeho přístup k práci se zvukem, slovem a gestem také jeví rys múzičnosti, ať už si pod tímto slovem představujeme cokoliv.

Vendula se seznámila s českou radiofonickou tvorbou - včetně děl Pavla Novotného - v rámci projektu Radiocustica ČRO, pro který připravila dvě autorská díla: *Premačice* (2017) a *Funění podvědomí* (2018), takže získala také osobní a praktickou zkušenost se specifikou a metodou tvorby pro rozhlas. Diplomová práce vznikala relativně dlouho a byla několikrát restrukturována. Důležité je připomenout, že ji konzultovala s Pavlem Novotným, který se tak stal vlastně druhým tutorem.

Zvolené téma svědčí o talentu studentky rozeznat, co je podstatné, od toho, co je módní a podružné (přestože v životě i v umění je do jisté míry otázka subjektivní). Práce Pavla Novotného je minimálně kriticky zpracovaná a již v tom vnímám heuristickou hodnotu předkládané práce, i když monografický prvek je spíš kontextuální, než deskriptivní: průzkumem Novotného estetiky a poetiky se práce obrací k obecnějším otázkám autenticity uměleckého díla.

Text má přehlednou stavbu a strukturu, neopakuje se, je hutný a včetně příloh čítá skoro 90 stránek. Autorka odkazuje na českou i cizojazyčnou literaturu, na začátku je uveden záslužný slovníček použitých odborných termínů (proč ovšem na stránce 67 zůstává u anglického slova *soundscape*, které dokonce ohýbá, i když dříve používá a se nabízí adekvátní výraz „zvuková krajina“ v češtině?).

Na co bych mohl upozornit kriticky? Snad, že se dozvíme řadu faktografických údajů a okolností, v nichž probíraná díla Pavla Novotného vznikala, ale o širších souvislostech - například společenských, je už méně? V kapitole *Autentičnost vzhledem k době a kontextu* (stránka 64) je tento kontext (u kompozice *Travestie*) naznačen trochu zběžně a argumentačně asi ne docela přesvědčivě: „Ovšem pokud by byla tvořena jako dokument, vypadala by jinak. O třech posledně jmenovaných rysech ostatně vypovídají i další Novotného skladby pracující s terénními nahrávkami“. Chtěl bych se přece dozvědět víc o tom, jakým směrem by se *Travestie* proměnila, pokud by měla mít podobu a syžet dokumentu! Měla by být tedy „pravdivější“, snad méně „stylizovaná“? Jak vlastně tu *autenticitu*, nebo *autentičnost* v konkrétním uměleckém díle, například v básnickém mluveném projevu posluchač, čtenář, divák vycítí, dekóduje? Jakou předchozí zkušenost potřebujeme získat, pokud bychom uměli rozeznat (v umění) co je autentické a co je neautentické? Jsou nějaká specifika u mluveného slova a třeba písňe? Co je tu jinak pokud tento projev srovnáme se slovem psaným, respektive čteným? Mění se naše schopnost autentické artikulace myšlenky, nebo mód komunikace vlivem technických změn komunikace v sociálním prostředí? Jakou hraje význam *básnického* projevu, jako osobního, dizentního projevu, který koriguje, nebo dokonce vzdoruje převládající vyprázdňenosti, stereotypu a frázi instrumentalizovaného jazyka? Je *dichtung und wahrheit* bezčasový a absolutní fenomén, nebo se neustále mění podle situace a okolností? Obrat k mluvené řeči, snaha o zachycení „pravdivosti“ „opravdového“ okamžiku, nebo života, kterou v tvorbě Novotného, ale i dalších autorů lze vysledovat, Vendula trefně ke konci práce naznačuje, ale měla by tento rys hlouběji analyzovat. Podnětné by bylo zmínit možné paralely se zájmem o terénní nahrávky, který lze také označit za návrat k „múzické“ a kreativní povaze samotného procesu naslouchání, jako reakci na technologizaci hudební tvorby, komunikaci a dokonce umění obecně.

To je jen několik motivů, čtenáře při čtení diplomové práce napadající. Pokud by byly v další verzi zapracovány a došlo k jazykové redakci, bylo by možné o textu uvažovat pro vydání formou studie o velmi zajímavém autoru.

Celkově práci hodnotím jako velmi dobrou a navrhuji komisi aby ji přijala k řízení. Navrhuji hodnocení A.

Miloš Vojtěchovský, 20-9-2020